

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

LAUSUNTO

14.3.2016

Dnro 225/2016

Viite: Lausuntopyyntö MMM008:00/2016

Asia: **LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE
LAIKSI NORJAN KANSSA POROAITOJEN RAKENTAMISESTA JA KUNNOSSAPIDOSTA**

YLEISPERUSTELUT

On erittäin tärkeää, että laki saadaan tehtyä ja saatettua voimaan mahdollisimman pian. Uusi sopimus, voimaansaattamislaki ja poronhoitolain muutokset selkiyttävät valtion välisten rajaesteaitojen juridista asemaa ja näin myös helpottavat ylläpidon toteuttamista käytännössä. Myös vieraan maan porojen aiheuttamien vahinkojen käsittely helpottuu. Positiivista on myös se, että raja-aita Inari- ja Tenojoki laaksossa välillä Angeli-Pulmanki saadaan sopimuksen piiriin.

Valtiovarainministeriö on huomauttanut lausunnossaan poroaitojen kustannuksista ja niiden budjetoinnista. Luonnoksen yleisperusteluissa todetaan, että uuden aidan rakentamis- ja ylläpitoimenot rahoitetaan vahvistetun kehityksen puitteissa toimintaa tehostamalla. Tämä on epärealistinen lähtökohta. Poroesteaitojen kunnossapitoon ja peruskorjaukseen varattu kehys on jo nykyisellään ollut pitkään alimitoitettu. Palkat ja niiden sivukulut sekä tarvikkeiden, työterveyshuollon ja kulukorvausten kustannukset ovat nousseet siinä määrin, että tällä hetkellä jäädytään puoleen vuositasolle asetetusta 60 km:n peruskorjaustavoitteesta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että peruskorjaamattoman (yli 20 vuotta vanhan) aidan osuus kasvaa jatkuvasti, sen ollessa nykyisin noin 200 km. Tilanne tarkoittaa, että aita alkaa jossain vaiheessa lahota ja kaatua, jolloin se ei enää täytä valtioiden välisiä sopimuksia. Aitavelvoitteiden hoitaminen ja uusien velvoitteiden toteutus edellyttävät välttämättä rahoituksen tarkistamista nykyistä kustannustasoa vastaavaksi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

2 artikla: "aita rakennetaan niin lähelle rajaa kuin maasto-olosuhteiden mukaan on mahdollista".

Maanmittauslaitoksen selvityksen mukaan Inari- ja Tenojokilaaksossa välillä Angeli-Pulmanki on 420 eri osakastilaa, joiden alueella nykyinen aita sijaitsee. Inarin kunnassa tiloja on 60 ja Utsjoen kunnassa 360. Pelkästään maasto-olosuhteet eivät riitä määrittämään aidan sijaintia, vaan myös muu olemassa oleva infra on huomioitava. Artiklan 3 momentissa todetaan, että aita saa komission päätöksellä poiketa kauemmas rajasta. Tämä on hyvä tuoda esiin myös artiklan perusteluissa. Artiklan perusteluihin tulee lisätä, että aita rakennetaan niin lähelle rajaa kuin maasto-olosuhteiden sekä olemassa olevan

ja mahdollisesti rakennettavan rakennuskannan mukaan on mahdollista. Lisäksi otetaan huomioon viljelykset ja muut erityiskäyttöön otetut alueet.

12 artikla kohta neljä: ”Esimerkiksi metsän uudistusaloilla porot syövät metsäpuiden taimia”.

Tämä sivulla 10 esitetty väite ei pidä paikkaansa ja se tulee ehdottomasti poistaa perustelutekstistä vanhoja virhekäsityksiä toistamasta. Lehtipuiden, etenkin koivun, haavan ja pajun silmut, latvukset ja lehdet ovat porolle hyvää kesäajan ravintoa, mutta puiden syöminen on porolle biologisista syistä mahdottomuus. Porolla ei ole elimistössään tanniinia hajottavaa entsyymiä, kuten esimerkiksi hirvellä ja jäniksellä. Tarhaporoilla on raportoitu tanniinimyrkytyksiä puunkuoren syöttämisestä. Tällaisissa virallisissa teksteissä ei siis tule toistaa virheellisiä väitteitä porojen puunsyönnistä. Nuorille havupuille porot voivat aiheuttaa vahinkoa keloessaan syksyisin sarviaan, mutta nämäkin mahdolliset vahingot ovat kovin vähäisiä ansaitakseen erillisen maininnan.

LAKI PORONHOITOLAIN MUUTTAMISESTA

Poronhoitolakiin tehtävällä lisäpykälällä selkiytetään poroesteaidan juridista asemaa ja helpotetaan käytännön töitä.

Laki poronhoitolain muuttamisesta yksityiskohtaisissa perusteluissa 1§. Lain soveltamisala mainitaan, että Suomella on porosopimukset Norjan lisäksi myös Ruotsin ja Norjan kanssa. Poronhoitolakiin sisältyisi näiden sopimusten piiriin kuuluvista asioista sellaiset säännökset, jotka koskevat kaikkia kolmea sopimusta. Tämä on hyvä muutos nykyiseen tilanteeseen verrattuna.

Poronhoitolain 39 a § menettely käyttöoikeuden saamiseksi poroaitaa varten on erittäin tärkeä parannus olemassa olevaan epäselvään tilanteeseen raja-aidan juridisesta asemasta.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ao/kh